

Данііл Андрійович Рєпін – студент III курсу Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету
Науковий керівник: Ольга Андріївна Швагер – асистент кафедри міжнародного, європейського права та цивільно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету

КОНВЕНЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ІНОЗЕМЦІВ У МІЖНАРОДНОМУ ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

В умовах сучасності досить часто постає питання щодо правового статусу іноземців, як на міжнародному, так і на національному рівнях, тому ми вважаємо, що дане питання потребує всебічного ознайомлення та заслуговує особливої уваги.

Згідно чинного міжнародного законодавства, а саме: ст. 1 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Декларації з прав людини стосовно осіб, які не є громадянами країни, в якій вони проживають», іноземцем є будь-яка особа, що не є громадянином держави, в якій вона знаходиться (2); наприклад: особи без громадянства, особи з подвійним громадянством, також в умовах сучасності досить часто звертають увагу на інші категорії осіб такі як біженець, іноземний підприємець, переселенець, турист, іноземний студент, робочий-мігрант тощо.

А задля того, щоб забезпечити захист прав і законних інтересів таких осіб, у багатьох державах існують відповідні цивільні процесуальні норми, які застосовують у спорах з іноземними громадянами, у спеціальних нормативних актів міжнародного права або цивільних кодексах окремих держав.

Так, у ст. 11 ЦК Франції зазначено, що іноземець користується у Франції такими ж цивільними правами, як ті, що надані або будуть надані французам за договорами з державою, до якого належить цей іноземець, а ст. 14 визначено, що, незважаючи на те, що іноземець перебуває за межами Франції, він може бути викликаний до французьких судів для виконання зобов'язань, які виникли внаслідок укладення ним у Франції договору з громадянином Франції або якщо такі зобов'язання були прийняті ним на території іншої держави, але у відносинах з громадянином Франції (1).

Відповідно до міжнародно-правових актів, а саме: статті 8 Загальної декларації прав людини, кожній особі гарантується право на ефективне поновлення її прав відповідними національними судами, у випадку порушення основних прав людини, наданих законодавством (3).

Для забезпечення реалізації права на судовий захист Міжнародний пакт про громадянські й політичні права 1966 р., передбачає низку гарантій:

- а) рівність усіх осіб перед судами і трибуналами (ч. 1 ст. 14);
- б) кожна держава-учасниця зобов'язана забезпечити будь-якій особі, права і свободи якої порушено, ефективний засіб правового захисту, навіть якщо порушення було допущено особами, що діяли як офіційні (п. а ч.3 ст. 2);
- в) кожна держава-учасниця зобов'язана забезпечити застосування компетентними органами влади засобів правового захисту (п. с ч.3 ст. 2) (4).

Наступним, вважаємо за потрібне зазначити, міжнародні норми, що забезпечують право на справедливий судовий розгляд із дотриманням процесуальних гарантій такого суду, – це норми Женевських конвенцій про захист жертв війни і Додаткових протоколів до них.

На основі вищевикладеного матеріалу, проаналізувавши сучасний стан правового статусу іноземців, можна прийти висновку, що чинне міжнародне законодавство дійсно забезпечує, а також регламентує правові засоби, що спрямовуються безпосередньо на захист іноземних громадян, як суб'єктів міжнародного та національного права, оскільки норми міжнародного цивільного процесу, закріплюють загальні стандарти національного цивільного процесу, дотримуватися яких держава зобов'язана, у відповідності з членством у міжнародних угодах. Взаємозв'язок між національними правовими системами та нормами міжнародного права дозволяє узгоджено регулювати міжнародні цивільно-процесуальні відносини.

Література

1. Гражданский кодекс Французской республики
URL:<https://pravo.hse.ru/intprilaw/doc/041401>
2. Декларация о правах человека в отношении лиц, не являющихся гражданами страны, в которой они проживают: принята и объявл. Резолюцией 40/144 Генеральной Ассамблеи ООН от 13 декабря 1985 года URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_227
3. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголош. Резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. // База даних «Законодавство України» URL:http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043